

Warszawa, dnia 29 sierpnia 2006 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO LEGISLACYJNE

**Opinia prawna o uchwalonej przez Sejm w dniu 25 sierpnia 2006 r.
ustawie o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym**

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona przez Sejm w dniu 25 sierpnia 2006 r. ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym, określana dalej jako "ustawa", normuje – w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 czerwca 2005 r., sygn. akt K 23/04 – problematykę wykonywania działalności gospodarczej polegającej na usuwaniu pojazdów z drogi w przypadkach określonych w ustawie i prowadzeniu parkingu strzeżonego dla takich pojazdów. W przedmiotowym wyroku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 130a ust. 5 i ust. 6 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 515 ze zm.) jest niezgodny z art. 2 i art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zakwestionowane przepisy stanowiły, że w przypadkach określonych w art. 130a ust. 1 i 2 pojazd jest usuwany z drogi przez jednostkę wyznaczoną przez starostę, przy czym usunięty pojazd umieszcza się na wyznaczonym przez starostę parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie. Zgodnie z art. 130a ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym pojazd jest usuwany z drogi na koszt właściciela w przypadku:

- 1) pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu;
- 2) nieokazania przez kierującego dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia;
- 3) przekroczenia wymiarów, dopuszczalnej masy całkowitej lub nacisku osi określonych w przepisach ruchu drogowego.

Ust. 2 tego artykułu statuuje ponadto zasadę, w myśl której pojazd może być usunięty z drogi na koszt właściciela, jeżeli nie ma możliwości zabezpieczenia go w inny sposób, w przypadku gdy:

- 1) kierowała nim osoba:
 - a) znajdująca się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
 - b) nieposiadająca przy sobie dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu;
- 2) jego stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepisy art. 130a ust. 5 i ust. 6 zdanie pierwsze ustawy – Prawo o ruchu drogowym ustanawiają nieuzasadnione ograniczenie w korzystaniu z wolności działalności gospodarczej z uwagi na przyznanie staroście kompetencji do podejmowania działań o charakterze reglamentacyjnym, bez jednoczesnego doprecyzowania merytorycznych przesłanek jej realizacji. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że taki stan prawny *skutkuje niemożnością precyzyjnego określenia charakteru, jak i treści wprowadzanego ograniczenia* (s. 13), a co za tym idzie – jest sprzeczny z art. 22 Konstytucji RP, zgodnie z którym ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. W odniesieniu do analizowanego zagadnienia na szczególne podkreślenie zasługuje następujące uzasadnienie sentencji przedmiotowego wyroku: *W sytuacji, gdy nie wiadomo, jakie kryterium decydowało o preferowaniu określonego podmiotu gospodarczego w realizacji zadań określonych w art. 130a ust. 5 i 6 zd. 1 prawa o ruchu drogowym, nie sposób zweryfikować, czy także sama reglamentacja pełni gwarancyjną rolę dla ochrony dóbr mieszczących się w pojęciu "ważnego interesu publicznego", o którym mowa w art. 22 in fine Konstytucji.*" (s. 14).

Niezależnie od uznania wzmiankowanych przepisów za niekonstytucyjne na tle art. 22 Konstytucji RP, Trybunał Konstytucyjny podzielił stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, iż z uwagi na brak ich dostatecznej określoności są one niezgodne również z art. 2 Konstytucji RP.

W omawianym wyroku Trybunał Konstytucyjny określił termin utraty mocy obowiązującej art. 130a ust. 5 i ust. 6 zdanie pierwsze ustawy – Prawo o ruchu drogowym na dzień 30 czerwca 2006 r.

II. Uwagi szczegółowe

1. Dokonując analizy przepisów ustawy należy zwrócić uwagę, że odnoszą się one do materii unormowanej w art. 130a ust. 1 i 2 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, a mianowicie **usuwania pojazdu z drogi** na koszt właściciela. W związku z tym modyfikacji powinny ulec dodane do art. 130a ustawy – Prawo o ruchu drogowym przepisy ust. 5b pkt 1 i 2, w myśl których starosta, wyznaczając jednostkę do usuwania pojazdów, kieruje się przesłankami zachowania rzetelności oraz zapewnienia najwyższej jakości świadczonych usług, a w szczególności bierze pod uwagę:

- 1) standard wyposażenia i oznakowania pojazdu przeznaczonego do usuwania lub przemieszczania pojazdów;
- 2) liczbę i rodzaj pojazdów przystosowanych do holowania lub przemieszczania pojazdów, stosownie do wielkości obszaru świadczonych usług.

Z uwagi na fakt, że opiniowana ustawa nie reguluje problematyki **przemieszczania pojazdu z drogi** utrudniającego prowadzenie akcji ratowniczej, o której mowa w art. 130a ust. 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, użyte w ust. 5b pkt 1 i 2 wyrazy "lub przemieszczania" powinny zostać skreślone.

2. Dodany do art. 130a ustawy – Prawo o ruchu drogowym ust. 5b pkt 2 posługuje się pojęciem "holowania", pomimo tego, że zarówno przepisy opiniowanej ustawy, jak również obowiązujący art. 130a stanowią o usuwaniu pojazdów. Dążąc do zapewnienia spójności terminologicznej w tym zakresie w ust. 5b pkt 2 wyraz "holowania" należy zastąpić wyrazem "usuwania".

3. W dodanym do art. 130a ustawy – Prawo o ruchu drogowym ust. 5d pkt 1 należy wprowadzić zmianę redakcyjną, która zmierzałaby do posłużenia się konstrukcją koniunkcji w zastosowanym w nim wyliczeniu. W związku z tym w powyższym przepisie wyraz ", monitoring" powinien zostać zastąpiony wyrazami "i monitoring".

III. Propozycje poprawek

W związku z powyższymi uwagami należy postulować wprowadzenie do tekstu ustawy następujących poprawek:

- 1) w art. 1 w pkt 1, w ust. 5b w pkt 1 i 2 skreśla się wyrazy "lub przemieszczania";
- 2) w art. 1 w pkt 1, w ust. 5b w pkt 2 wyraz "holowania" zastępuje się wyrazem "usuwania";
- 3) w art. 1 w pkt 1, w ust. 5d w pkt 1 wyraz ", monitoring" zastępuje się wyrazami "i monitoring".

opracował Piotr Magda